

[P. M. Dam.]

indenfor det danske rige, danskerne, grøn-
lænderne og færingerne.

Man har på Færøerne stiftet et andels-
selskab til salg af den færøske salt- og klip-
fiskeproduktion, og ingen er således bedre
end færingerne i stand til at forstå, at man
i Grønland gør det samme; men når man
tænker på måske at gøre det til en betingelse
for, at færingerne og danskerne skal kunne
drive fiskeri indenfor 3 mile grænsen, inde
i fjordene, at de lader deres fangst sælge
gennem den grønlandske salgssammenslut-
ning med forpligtelse til at erlægge en efter
konjunkturerne bestemt afgift til et kon-
junkturudligningsfond, som skal komme
fiskerne til gode i nedgangsperioder, så var
jeg og er jeg bange for, at det vil falde de
færøske, antagelig også de danske fiskere
svært at gå med hertil uden en nærmere
uddybning og drøftelse af de økonomiske
interesser. Man har som bekendt investeret
en efter færøske forhold kolossal kapital
i fornyelse af den færøske fiskerflåde og har
de allerstørste vanskeligheder med forrent-
ningen og amortiseringen af denne kapital,
hvorfor man dårligt er i stand til at erlægge
større afgifter af fangsten. Dette har man
også fra kommissionens såvelsom fra Grøn-
lands styrelses og fra statsministerens side
forstået, hvorfor man har indsat i loven, at
de særlige bestemmelser, der er i kraft med
hensyn til færingeres og danskernes fiskeri-
rettigheder i Grønland, skal forblive i
kraft, indtil man har haft lejlighed til at
drøfte sagen med de respektive færøske
myndigheder og fiskeriorganisationer. Jeg
undlader ikke at takke den højtærede
statsminister herfor, idet jeg føler mig over-
bevist om, at det ikke vil volde uovervind-
elig vanskelighed at finde en samarbejdsform,
der kan tilfredsstille de færøske såvelsom
de grønlandske interesser.

Jeg skal til slut udtale min glæde over, at
man allerede i år løser det for Færøerne
meget vigtige olieforsynings spørgsmål, og
jeg håber og glæder mig til, at de andre
også for det færøske fiskeri så betydnings-
fulde, ja, livsvigtige planer må komme til
at nyde en lige så hurtig fremme. Med disse
ord tillader jeg mig at give nærværende lov-
forslag min varmeste anbefaling.

Jensen-Brobj: Det mindretal i udvalget,
som jeg repræsenterer, kan stemme for de
stillede ændringsforslag, som vi regner for
forbedringer, og derfor er det ikke min
mening at holde nogen lang tale; men jeg
vil gerne have lov til en kort motivering af
den stilling, som mindretallet og jeg har

taget i dette spørgsmål. Jeg er enig i, at
man bør skaffe bedre vilkår for den grøn-
landske befolkning, så den kan få både
bedre arbejdsvilkår og en økonomisk mere
betrygget tilværelse, og at man også bør
hjælpe til en bedre uddannelse for børnene
og ungdommen og på alle områder være
befolkningen behjælpelig med ved en na-
turlig udvikling at nå et højere kulturtrin.
Men jeg tror ikke på, at de lovforslag, som
er forelagt her, vil virke i den retning. Jeg
frygter for, at man går altfor hurtigt frem,
når man i løbet af få år vil skrue udvik-
lingen i det grønlandske samfund flere
menneskealdre frem. Jeg tror ikke, man vil
gøre grønlænderne lykkeligere ved at flytte
dem fra de mange bopladser ind til de store
kolonier. Ved at forandre et jæger- og et
fangstfolk, der har levet et frit og et selv-
stændigt liv, til kvifakker i kolonierne tager
man det selvstændige initiativ fra dem og
gør dem til uinteresserede arbejdere, for
hvem organisationerne vel skal tænke og
handle.

Jeg tror heller ikke, det vil være heldigt,
når man vil sammenlægge de 66 selvstæn-
dige kommuner, som findes på Grønland,
til 13 eller 18 eller måske 24 kommuner —
det er jo ikke helt klart i kommissionsbe-
tænkningen eller lovforslaget, hvilket antal
det bliver. Det vil i hvert tilfælde medføre,
at kommunernes udstrækning bliver uhyre
stor, og jeg er sikker på, at det vil være
vanskeligt for kommunalbestyrelsen at be-
vare kontakten med beboerne i et så stort
område, og at det vil give udstederne og
bopladserne en meget ugunstig stilling ved
forvaltningen af de offentlige midler.

Jeg forstår heller ikke, at de 8 lovforslag
skal jages igennem rigsdagen, uden at man
giver de udvalgsmedlemmer, som ikke har
været medlemmer af kommissionen, lejlig-
hed til at sætte sig ordentligt ind i de mange
nyordninger, der foreslås. Det mindretal,
jeg repræsenterer, kunne gå med til, at man
gennemførte de lovforslag, som særlig har
med erhvervsspørgsmål at gøre, og som der
særlig er brug for, for at sommerens arbejde
kan skride frem, og at vi så i sommer be-
handlede de øvrige lovforslag og fik lidt
tid til at sætte os ind i dem. Man har imid-
lertid ikke villet levne os tid til en sådan
undersøgelse og heller ikke til undersøgelse
af, om de udgifter, som lovforslagene vil
påføre den danske stat, kan holdes indenfor
det beløb, der er nævnt. Efter de erfaringer,
bevillingsmyndighederne hidtil har gjort,
tillader jeg mig at tvivle på, at det overslag,
der er opstillet, kan holde; jeg tror, at det
ligesom alle andre bevillinger, der angår